

ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

PROF. NİHAT ERİM

**DEVLETLERARASI HUKUKU
ve
SİYASÎ TARİH METİNLERİ**

**Cilt: I
Osmanlı İmparatorluğu Andlaşmaları**

ANKARA
1953

YUNANİSTAN'LA BARIŞ ANDLAŞMASI¹

(1-14 kasım 1913 — 1329)

Bu kerre Devlet-i Aliye ile Yunanistan hükûmeti beyninde akdolunan sulh muahedenamesi mündericatı meclis-i vükelâ kararıyla tensib edilmiştir.

Bu irade-i seniye'nin icrasına heyet-i vükelâ memurdur.

23 zilhicce 1331 — 10 teşrinisani 1329

Mehmed Reşat

Sadr-ı âzam ve Hariciye Nazırı	Şeyhülislâm	Harbiye Nâzırı
Mehmet Sait	Esat	Ahmet İzzet
Dahiliye Nâzırı	Bahriye Nâzırı	Şuray-ı Devlet Reisi
Talât	Mahmut	Halil
Adliye Nâzırı	Maliye Nâzırı	Nafia Nâzırı
İbrahim	Rifat	Osman Nizamî
		Ticaret ve Ziraat Nâzırı
		S. Elbistanî
Maarif Nâzırı	Evkaf-ı Hümayun Nâzırı	Posta, Telgraf ve Telefon Nâzırı
Şükrü	Hayri	Oskan

Muahedename

Zat-ı şevketsimat hazret-i padişahi ile haşmetlü Yunan kralı hazretleri beyinlerinde müteyemminen revabıt-ı sulh ve müvalatı tahkim ve teşyid etmek ve beyneddevleteyn münasebat-ı tabiiyenin yeniden tesisini teshil eylemek arzusuyla mütehasis olduklarından bir mukavele akdına karar vermişler ve bunun için :

Zat-ı şevketsimat hazret-i padişahî Galip Kemali Bey'i ve Haşmetlü Yunan kralı hazretleri Hariciye Nâzırı Mösyö D. Panas'ı murahhas tayin eylemişlerdir.

Murahhasan-ı müşarünileyhima yolunda ve muntazam görünen salâhiyetnamelerini badetteati mevad-dı âtiyeyi kararlaştırmışlardır :

¹ Bu vesikanın metni Dustur Tertib-i Sâni cilt 7, s. 45'den alınmıştır.

Madde 1 : İşbu mukavelenamenin imzasını müteakip Devdelt-i Aliye ile Yunanistan beyninde münasebat-ı diplomasiye tekrar başlayacak ve tarafeyn konsoloslukları tekrar teessüs ve her iki memlekette ifa-yı vazife edebilecektir.

(Bent) Hükümet-i Osmaniye terk olunan arazinin halen düvel-i ecnebiye konsolos memurları bulunan mevakii ile Yunan hükümetinin konsolos memurlarını kabulde mahzur görmeyeceği bilcümle mevakide şebenderlikler ihdas eyliyebilecektir.

Madde 2 : Münasebat-ı diplomasiyenin hin-i inkitanda beyneddevleteyn münakit veya mer'i bulunan muahedat, mukavelât ve muakedat mukavele-i hazıranın imzasından itibaren tekrar tamamıyla kesb-i mer'iyet edecek ve her iki hükümet ile tebealarının muhasamattan evvel mevcut vaziyetleri tekrar aynı suretle tesis kılınacaktır.

İşbu mukavelenameye merbut üç munaralı protokol Yunanistan'ın bilcümle memâlikinde tatbik olunacaktır.

Madde 3: Muahede-i hazıradan evvelki vekayi-i siyasiyede methaldar bulunan bilcümle eşhas hakkında tarafeyn-i akideynce tam manasile af-fi umumî bahş olunmuştur.

Binaenalyh muharebe ile her ne suretle olursa olsun taallük ve münasebeti olan ef'alden dolayı hiç bir kimse şahsı veya emvali veyahut hukukundan istifadesi itibarile takip veya tazip edilemeyecek ve bu gibi ef'ale mübteni olarak cihet-i adliyeden sadır olan bütün mahkûmiyet kararları ve cihet-i idarece ittihaz olunan tedabir bilfiil hükümden sakıt olacaktır.

Madde 4 : Yunanistan'ın zir-i idaresine intikal eden arazi-i Osmaniyyede mütemekkin kesân Yunan tebeası olacaklar.

Ve Yunan memurin-i aidesine bir beyanname itası ve Osmanlı şebenderhanelerinde bir muamele-i kaydiye icrası suretiyle bugünden itibaren üç sene zarfında tabüyet-i Osmaniyyeyi ihtiyar eylemek salâhiyetini haiz olacaklardır. İşbu beyanname memâlik-i ecnebiyyede Yunan konsoloshaneleri kaçırlarına tedvi edilecek ve Osmanlı şebenderhaneleri tarafından kayıt ve tescil olunacaktır. Mamafih bu hak-kı hıyarın istimali alâkadaranın nakl-i mekân etmelerine ve Yunanistan haricinde ihtiyar-ı ikamet eylemelerine tabi bulunacaktır.

Bu müddet zarfında memâlik-i Osmaniyyeye veya memâlik-i ecnebiyyeye hicret edecek veyahut oralarda ihtiyar-ı ikamet ey-

leyecek olan eşhas Osmanlı kalacaklar ve emval-i menkuleleri için ihracat rüsumundan mafüviyeti haiz olacaklardır.

İhtiyar-ı tabiiyet keyfiyeti şahsî olacaktır.

Mezkûr üç sene müddet zarfında islâmlar hizmet-i askeriye ifasına tabi tutulamıyacakları gibi bir gûna bedel-i askeri de tediye etmiyeceklerdir.

(Bend) Sağır bulunanlar sin-ni rüşde vusullerinden itibaren hak-kı hiyarlarını istimalle başlayacaklardır.

Madde 5 : Terk olunan arazinin işgaline kadar iktisap olunan hukuka ve bir de memurin-i müteallika-i Osmaniye tarafından mu'ti evrak ve vesaik-i adliye ile senedat-ı resmîyeye riayet olunacak ve aksi kaziye kanunen sabit oluncayadeğin bunlar nakız ve ihlâl edilmeyecektir.

(Bend) İşbu madde Paris'teki Balkan mesail-i maliye komisyonunca ittihaz edilebilecek olan mukarrerat üzerinde hiç bir veçhile icra-yı tesir etmiyecektir.

Madde 6 : Terk olunan arazi ahalisinde mukavele-i hazıranın dördüncü maddesi ahkâmına tevfiik-i hareket ve tabbiyet-i Osmaniye muhafaza edip te memâlik-i Osmaniye veya memâlik-i eenebiyeye hicret edecek veyahut oralarda ihtiyar-ı ikamet eyleyecek olanlar arazi-i mezkûrede kâin emval-i gayr-ı menkulelerini muhafazaya ve iltizama vermeğe veyahut eşhas-ı sâlise marifetiyle idare ettirmeğe vedam edeceklerdir.

Yunanistan'a terk olunan mahallerde canib-i hükûmet-i Osmaniye mu'ti senedat veyahut Osmanlı kanunu mucibince efrat tarafından şehir ve kasabat ve kurada tasarruf olunan emlâk üzerinde mevcut olan ve işgalden mukaddem bulunan hukuk-ı tasarrufiye hükûmet-i Yunaniyece tanınacaktır.

Salifüzzikir işgalden mukaddemki kavanin-i Osmaniye mucibince eşhası maneviye namına mukayyet olan veya eşhas-ı mezkûre tarafından tasarruf olunan marûlbeyan emval üzerindeki hukuk-ı tasarrufiye hakkında da bu yolda muamele olunacaktır.

Hiç kimse usul ve nizamı veçhile mütehakkik menfaat-i umumiyeye müstenit olmadıkça ve mukabilinde evvel beevvel muhik bir taviz verilmedikçe hukuk-ı tasarrufiyesinden kısmen veya kâmilen, doğrudan doğruya veya dolayısıyla mahrum edilmeyecektir.

Madde 7 : Zat-ı hazret-i padişahinin emval-i hususiye-i hümayunları ile hanedan-ı saltanat-ı seniye âzasının emval-i hususiyesi mahfuz ve baki kalacaktır. Zat-ı hazret-i padişahi ile hanedan-ı saltanat-ı seniyeleri âzası bunları vekilleri marifetile fûruht veya icar edebileceklerdir.

İşbu maddenin tefsir veya tatbiki hususunda zuhur edecek olan bilcümle ihtilâfat veya münazaat akdolunacak bir tahkimnameye tevfikan Lahey'de hakem usuliyle faslolunacaktır.

Madde 8 : Üsera-yı harbiye ile askerliğe veya huzur ve asayiş-i umumîye ait tedabir icabatıyla tevkif olunmuş olan diğer bilcümle eşhas muahede-i hazıranın imzasından itibaren bir ay müddet zarfında veya mümkün ise daha evvel mübadele kılınacaktır.

İşbu mübadele tarafeynce suret-i mahsusada tayin olunan komiserler marifetile icra olunacaktır.

Üsera-yı harbiyeye müteallik olarak tarafeyn-i akidince müteakibilen vaki olacak metalip akdolunacak bir tahkimnameye tevfikan Lahey'de hakeme havale kılınacaktır.

Mamafih hükûmet-i Yunaniyece tediye olunan zabitan maşatı zabitan-ı mumaileyhimin mensup oldukları hükûmet canibinden tesviye edilecektir.

Madde 9 : Mukavele-i hazıranın imzasını müteakip hükûmet-i Osmaniye ilân-ı harptan evvel zaptolunup halen tevkif edilmekte bulunan Yunan bayrağını hamil bilcümle sefain ile merakib-i bahriyeyi salıverecektir.

Yunan sefaini ile hamulelerinin zabıt ve musaderesi yüzünden alâkadaranın duçar oldukları zarar ve ziyanların tazminine ait metalip bilittifak kararlaştırılacak olan bir tahkimnameye tevfikan her iki tarafça tayin olunacak dört hakemden ve bir de tarafeyn-i akideynce veyahut beyinlerinde mübayenet-i efkâr zuhuru takdirinde İsviçre Hükûmat-ı Müttehidesi Meclisince düvel-i bahriye tebeası meyanından intihap edilecek diğer üç hakemden mürekkeben teşekkül edecek bir mahkeme-i hakemiye havale kılınacaktır.

Madde 10 : Selânik'teki asakir-i Osmaniye nezdinde mevcut olup hükûmet-i Osmaniyece iadeleri talep edilmekte bulunan eslihaya dair belde-i mezkûrenin teslimi hakkında 2 teşrinievvel-i

rumî 1912 tarihinde münakit protokol ile buna merbut olarak ferdası günü imza edilen protokolun tefsir-i münderecatından münbais ihtilâfın halli için her iki hükûmet bu bapta akddedilecek bir tahkimnameye tevfiikan Lahey'de bir mahkeme-i hakemi-yeye müracaat edeceklerini taahhüt ederler.

Madde 11 : Yunanistan'a terk olunan mahaller ahalisinden zir-i idare-i Yunaniyede kalacak olanların can ve mallariyle namus ve din ve mezhep ve âdâtına kemal-i ihtimam ile riayet olunacak ve bu kısım ahali an asıl tebea-i Yunaniyeden olanların haiz oldukları aynı hukuk-ı medeniye ve siyasiyeyi tamamıyla haiz bulunacaktır. Müslümanlar hürriyet-i diniyeye ve âyin-i dininin alenen icrası hususunda serbestiye malik olacaklardır.

Zat-ı hazret-i padişahinin nam-ı nami-i hilâfetpenahilerinin hutbelerde zikrine devam olunacaktır.

Elyevm teessüs etmiş veya âtiyen teessüs edecek olan cemaat-ı islâmiyenin muhtariyetine ve silsile-i meratip itibarıyla teşkilâtına ve anlara ait nukut ve emvalin idaresine aslâ iras-ı nakisa edilemeyeceği gibi ahali ve cemaat-ı islâmiyenin Dersaadet'te makam-ı meşihat-ı ulyâya tabi bulunacak olan rüesa-yı diniyeleri ile olan münasebatına dahi aslâ iras-ı nakisa olunamayacak ve baş müftünün menşuru makam-ı âli-i meşihattan ita kılınacaktır.

Müftülerden her biri kendi dairesi dahilinde müslüman müntehipler tarafından intihap olunacaktır.

Baş müftü Yunanistan'daki bilcümle müftülerden mürekkep bir meclis-i intihap tarafından intihap ve irae olunan üç namzet meyanında bittefrik haşmetlü Yunan kırâh hazretlerince tayin olunur.

Hükûmet-i Yunaniye baş müftünün intihabını Dersaadet'teki Yunan sefaretî vasıtasiyle makam-ı âli-i meşihatpenahiye tebliğ edecek ve taraf-ı âli-i meşihatpenahiden müfti-i mumai-leyhe bir menşur ve umur-ı memurisini ifa ve bu bapta kendisi dahi Yunanistan'daki diğer müftülere hüküm ve iftâ salâhiyetini bahşedebilmesi için bir mürasele gönderilecektir.

Müftüler sırf dinî umur ve hususat hakkındaki salâhiyetlerinden emval-i vakfiyenin idaresi üzerindeki teftiş ve nezaretlerinden maada nikâh, talâk, nafaka, vasayet, velâyet, ispat-ı

rüş, müslümanlara ait vasiyetler, tevarüs ve tevliyet gibi mevadda beynelmüslimin icra-yı ahkâm edeceklerdir.

Müftüler tarafından isdar olunan ilâmlar Yunan memurin-i aidesi tarafından icra edilecektir.

Umur-ı irsiyeye gelince müslümanlardan işte alâkadar olan taraflar evvel beevvel beyinlerinde itilâf hasıl ettikten sonra hakem sıfatiyle müftüye müracaat edebilirler. Bu veçhile sadır olacak hakem kararına karşı mahakim-i mahalliyeye vukubulacak her türlü müracaatlar kabul olunacaktır. Meğerki aksi kaziyeyi mübeyyin olarak sarahaten bir kayıt ve şart mevcut olmuş ola.

Madde 12 : Terk edilen arazide kâin icare-i vahideli, icareteynli, mukataalı evkafa işgal-i askeri zamanında kavanin-i Osmaniyeye ile muayyen oldukları üzere ister mazbuta ve mülhaka, ister müstesna olsun riayet olunacak ve bunlar terk olunan arazideki cemaat-ı islâmiye tarafından idare edilecek ve cemaat-ı mezkûre mütevellilerle galledarların hukukuna riayet eyleyecektir.

(Bend) Yunanistan'a terk edilen arazi dahilindeki bilâd ve kasabat ve kurada mevcut varidat memâlik-i Osmaniyede kâin müessesat-ı diniye ve hayriyeye muhtas olan bilcümle emlak-i vakfiye-i mazbuta veya mülhaka dahi evkaf nezareti tarafından fûruht edinceye kadar salifüzzikir cemaat-ı islâmiye tarafından idare olunacaktır. Şurası mukarrerdir ki galledarların evkaf-ı mezkûre üzerindeki hukukuna nezaret-i müşarünileyhaca riayet edilecektir.

Evkafın usul-i idaresi evvel beevvel muhik bir taviz verilmedikçe tadil ve tagyir olunamayacaktır.

Aşar-ı vakfiye fesih ve ilga edildiği cihetle şayet işbu fesih ve ilga üzerine Yunanistan'a terk olunan arazideki tekkelerle cami, medrese, mektep ve hastahanelerden ve sair müessesat-ı diniye ve hayriyeden bazıları âtiyen idarelerine kâfi varidattan mahrum kalacak olurlarsa hükümet-i Yunaniye bunun için iktiza eden tahsisatı ita edecektir.

İşbu madde ahkâmının tefsir veya tatbiki hususunda zuhur edecek bilcümle ihtilâfat Lahey'de mahkeme-i hakemiyeye müracaatle fasledilecektir.

Madde 13 : Tarafeyn-i akideyne mezarlıklara ve alehusus meydan-ı harpta terk-i hayat eden asakirin metfenlerine riayet

ettirmek üzere vilâyattaki memurlarına emir vermeği taahhüt ederler.

(Bent) Memurlar ecnebi toprağında metfun emvatin izamını almaktan bunların taallukat ve ehibbasını menetmiyeceklerdir.

Madde 14 : Hükümet-i Yunaniye Selânik-Manastır şimendiferleriyle Şark şimendiferlerinin ve Selânik-Dedeagaç iltisak şimendiferinin Yunanistan'a terk olunan arazi dahilindeki aksamı için mezkûr şimendifer kumpanyalarına karşı mevcut hukuk ve tekâlif ve taahhüdâtça hükümet-i Osmaniye makamına kaim olmuş olduğundan bunlara müteferri mesailin kâffesi Paris'teki Balkan mesail-i maliye komisyonuna havale olunacaktır.

Madde 15 : Tarafeyn-i akideyn 30 mayıs 1913 tarihli Londra Muahedenamesi ahkâmını muahedename-i mezkûrun beşinci maddesi ahkâmı da dahil olduğu halde kendilerine taallûk eden hususatta ifa etmeği taahhüt eyerler.

Madde 16: Muahede-i hazıra imza edilince derakap mer'î kalacak ve buna müteallik tasdiknameler bugünden itibaren on beş gün zarfında teati kılınacaktır.

Tasdiken lilmekal tarafeyn murahhasları bunu imza ve mühürlerle tahtim etmişlerdir.

1-14 teşrinisani 1913 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

(İmza) : Galip Kemalî

„ : D. Panas

1 NUMARALI PROTOKOL

Terk edilen arazinin ahali-i asliyesinden olup memâlik-i Osmaniye haricinde mütemekkin bulunanlara tabüyet-i Yunaniyeyi ihtiyar etmek üzere altı aylık bir mühlet verilecektir.

Buna ait beyanname ile netayici dördüncü maddede musarrah beyanname ile netayicin aynı olacaktır.

(İmza) : Galip Kemalî

„ : D. Panas

Suret-i mahsusada tanzim olunan

2 NUMARALI PROTOKOL

Hükümet-i Osmaniye terk edilen arazide kâin emlâk-i hususiye-i miriye'nin kendi uhdesinde kalması lâzımgelceğini iddia ettiği ve hükümet-i Yunaniye kabul etmediği ve emlâk-i mezkûrenin kendisine ait olması icap edeceği iddiasında bulunduğu cihetle tarafeyn-i akideyn bu meseleyi akdolunacak bir tahkimnameye tevfikân Lahey'de bir mahkeme-i hakemiyeye havale etmeği kararlaştırmışlardır. Emlâk-i mebhuse'nin miktarı ile mesahası işbu protokola merbut listede münderiçtir.

(İmza) : Galip Kemalî

„ : D. Panas

Hükûmete ait emlâk-i hususiye

1 — Selânik vilâyeti

A — Peyderpey hükûmete intikal eden emlâk :

Bu emlâkin miktarı henüz tayin olunmamıştır. Fakat bunlar pek te haiz-i ehemmiyet olmayıp kıymetleri de iki bin lira-yı Osmanîden ibarettir. Lira-yı Osmanî 2.000

B — Hazine-i hassadan hükûmete devir olunan emlâk

(1) Çiftlik 46 210 dönüm vüsatinde .. lira-yı Osmanî 450

Selânik'te kâin olup üzerine ebniye inşa edilmiş bulunan 288 290 metroluk arsa dahi dahil olduğu halde 93 parça arsa 118 024 dönüm 312 139 lira-yı Osmanî kıymetinde

Selânik limanı üzerinde kâin arsa 6 410 metro 30 000 lira-yı Osmanî kıymetinde

2 — Yanya vilâyeti

A — Peyderpey hükûmete intikal eden emlâk

916 parça arsa 109 732 dönüm vüsatinde 15 175 lira-yı Osmanî kıymetinde 319 bap bina 48 dönüm vüsatinde 12 105 lira-yı Osmanî kıymetinde

B — Hazine-i hassadan hükûmete devir olunan emlâk

119 parça arsa 2 673 dönüm vüsatinde 235 lira-yı
Osmanî kıymetinde
193 çiftlik 550 380 dönüm vüsatinde 200000 lira-yı
Osmanî kıymetinde 48 parça bina kıymeti tahmin
olunmamıştır.

3 — Selânik vilâyetinde 14 adet dalyan
12 506 lira-yı Osmanî kıymetinde

(İmza) : Galip Kemalî
„ : D. Panas

Hazine-i hassadan hükûmete devir olunan maadin
ve teşebbüsât imtiyazatı

1 — Selânik Vilâyeti

Vardar nahiyesine mülhak Lanya karyesindeki maadin
Aynı nahiye dahilindeki Boşnak ve Stanova çiftlikleri maadini
Avrathisar kazasındaki altın maadini
Selânik'teki petrol depoları
“Ladova” bataklığının kurutulması
Selânik'in sahil-i şarkisinde denizden kazanılacak arsalar
Selânik körfezinde rıhtım ve liman inşası
Kesendire ve Selânik körfezlerinde vapur işletilmesi

2 — Yanya vilâyeti

Leniçe, bitüm madeni :
Leniçe çiftliği petrol madeni : Bunlar kırk sene müddetle
Mösyö Frederik Ispadel'e ihale
olunmuştur. Yalnız çinko ma-
deni işletilmektedir.

(İmza) : Galip Kemalî
(İmza) : D. Panas

3 — NUMARALI PROTOKOL

1 — Vaktiyle camie kalbolunmuş ve esna-yı muhasamatta
hal-i aslilerine irca edilmiş olan eski hıristiyan kiliseleri hakkında
canib-i hükûmet-i seniyyeden her ne suretle olursa olsun hiç bir
talep ve iddia dermeyan olunamayacaktır.

2 — Kiliseye kalbolunan cevamiin vaktiyle kilise olmadıklarına dair canib-i hükümet-i seniyyeden serdolunacak her bir iddia hükümet-i Yunaniyece tetkik edilecektir.

3 — Mamafih (1) numaralı fıkrada zikrolunan cevamiie ait emval-i vakfiyenin varidatı mevcut ise bunlar mahfuz kalacak ve muhtas-sı aslılerine mümasil makasıt uğruna serbestçe sarf olunmak üzere yeni ilhak olunan arazideki cemaat-ı islâmiyeye teslim edilecektir.

4 — Hükümet-i kıraliye kendi masrafına olarak payitahta, bir cami ve lüzumu his olunacak köylerde dahi diğer dört cami inşa ettirecektir.

5 — Mevad-dı salifenin tefsir veya tatbikine müteallik bilcümle ihtilâfat akddolunacak bir tahkimnameye tevfikan Lahey'de bir mahkeme-i hakemiye marifetiyle fasl edilecektir.

6 — Nüv vap yetiştirmek üzere bir müessese-i mahsusa dahi tesis edilecektir.

7 — Baş müftü ile müftüler ve bir de anların aklâmındaki memurin ve müstahdimin Yunan memurininin haiz oldukları aynı hukuk ve vazaifi haiz olacaklardır.

8 — Baş müftü intihap olunan müftünün şeran matlup olan kâffe-i evsafı cami olup olmadığını tahkik eder.

9 — Müftüler ancak Yunan kıralığı kanunu esasisinin 88 inci maddesi ahkâmına tevfikan azlolunabilecektir.

10 — Cemaat-ı islâmiyeye nezaret ve idare-i evkaf ile de mükellef olduklarından baş müftünün başlıca vazaifinden biri de anlardan hesap talep etmek ve buna müteallik muhasebe cetvellerini hazırlamaktır.

11 — Menfaat-ı umumîyeye müstenit olduğu tahakkuk etmedikçe ve evvel beevvel muhik bir taviz verilmedikçe hiç bir vakıf yer istimlâk edilemeyecektir.

12 — Makabir-i umumîye-i islâmiye emval-i vakfiyeden olmak üzere tanınacaktır.

13 — Cemaat-ı islâmiyenin şahsiyet-i maneviyesi tanınmıştır.

14 — Müftüler tarafından isdar olunan hüccet ve ilâmlar baş müftü tarafından tetkik olunacak ve baş müftü bunları ahkâm-ı şer'iyeye muvafık bulduğu takdirde tasdik edilecektir.

Bu hüccet ve ilâmlar müslümanların vasiyetlerinden gayri mesail-i diniyeye veyahut münhasıran maddî bir takım menafie taallûk ettiği takdirde gerek baş müftü ve gerek alâkadar taraflar makam-ı âli-i meşihatpenahiye müracaat edebileceklerdir.

15 — Mekâtib-i hususiye-i islâmiye ve ezcümle Selânik'teki Mithatpaşa Mekteb-i Sanayî tanınacak ve bunların zaman-ı teessüslerindenberi kendi masraflarına karşılık olmak üzere malik oldukları akarlar mahfuz kalacaktır.

Zaten mevcut bulunan veya efrad veya muteberan-ı islâmiyeden mürekkep olarak mahallerince teşekkül edecek komisyonlar tarafından tesis olunacak olan bilcümle mekâtib-i hususiye-i islâmiye hakkında dahi bu suretle muamele olunacaktır.

Baş müftü ile müftüler ve hükümet-i Yunaniyenin maarif müfettişleri bu mektepleri teftiş edebileceklerdir. Tedrisat resmî pragrama tevfikân türkçe icra olunacak ve lisan-ı Yunaninin tedrisi mecburî olacaktır.

(İmza) : Galip Kemalî

„ : D. Panas

DEVLET-İ ALİYE MURAHHASININ BEYANNAMESİ

Bugünkü tarihli akdolunan Osmanlı-Yunan mukavelenemesini imzaya memur olan muharrir-i imza Devlet-i Osmaniye murahhası ilân-ı harpten evvel zapt olunan Yunan bayrağını hamil sefainden hiç birinin musadere edilmemiş olduğunu beyan ile kesb-i fahreyler.

Atina'da 1-14 teşrinisani 1913

(İmza) : Galip Kemalî

Devlet-i âliye murahhası Galip Kemalî Bey tarafından 1-14 teşrinisani tarihile Yunan murahhası ve hükümet-i Yunaniye Hariciye Nâzırı Mösyö D. Panas'a irsal olunan mektubun nüsha-i saniyesi tercümesidir.

Bugün tarihle akdolunan mukavelenamenin altıncı maddesinde zikrolunan eşhas-ı maneviye zümresine İttihat ve Terakki Cemiyetinin dahil olup olmadığını ve binaenaleyh bu cemiyetin Selânik'te mutasarrıf olduğu emlâk üzerindeki hukukunun dahi tanılıp tanınmayacağını ve bu hukuka riayet edilip edilmeyeceğinin taraf-ı acizaneme bildirilmesini rica eylerim.

Devlet-i âliye murahhası Galip Kemalî Bey'e 1-14 teşrinisani 1913 tarihile Yunan murahhası ve Hükûmet-i Yunaniye Hariciye nâzırı Mőzyö D. Panas tarafından irsal olunan takrir-i cavabinin tercümesidir:

Bugünkü tarihle akddolunan mukavelenamenin altıncı maddesinde zikrolunan eşhas-ı maneviye zümresine İttihat ve Terakki Cemiyetinin dahil olduğunu ve binaenaleyh cemiyet-i mezkûrenin Selânik'te mutasarrıf olduğu emlâk üzerindeki hukukunun dahi tanınacağını ve bu hukuka riayet edileceğini 1-14 teşrinisani 1913 tarihli mektubunuza cevaben iş'ar eylerim.

(Tasdiknameleri 14-27 teşrinisani 1329 — 1913 tarihinde Atina'da teati edilmiştir).